

**A KÚRIA**  
**mint felülvizsgálati bíróság**  
**í t é l e t e**

**Gfv.VII.30.351/2016/5.**

**A tanács tagjai:** Pethőné dr. Kovács Ágnes a tanács elnöke  
. Farkas Attila előadó bíró  
. Osztovits András bíró

**A felperes:**

**A felperes képviselője:** dr. Rózsa Péter ügyvéd

**Az alperes:**

**Az alperes képviselője:** Sulyok és Ádám Ügyvédi Iroda

**A per tárgya:** szerződés érvénytelenségének megállapítása

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:** felperes

**A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:**  
Szegedi Ítéltábla, Gf.II.30.438/2015/4. számú ítélet

**Az elsőfokú bíróság neve és az elsőfokú ítélet száma:**  
Szegedi Törvényszék, 11.G.40.035/2014/19. számú ítélet

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 1.270.000 (egymillió-kétszázhetvenezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**I n d o k o l á s**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] A peres felek között 2007. április 27-én deviza alapú zártvégű pénzügyi lízingszerződés jött létre egy Caterpillar 962G típusú homlokrakodó gép tulajdonjoga megszerzésének finanszírozása

érdekeiben. A mértékadó devizanem CHF, a finanszírozott összeg a munkagép bruttó vételárával egyezően 34.200.000 Ft, a futamidő 5 év, az első lízingdíj 5.700.000 Ft, a rendszeres havi lízingdíj induló összege 565.371 Ft, a teljes lízingdíjtartozás pedig 39.622.260 Ft volt.

- [2] A lízingszerződésben rögzítették, hogy a szerződésben nem szabályozott kikötéseket az alperesnek a szerződés elválaszthatatlan részét képező Gépj.líz.UZLSZPLAPMGEÉ20061009 számú üzletszabályzata tartalmazza. A felperes kijelentette, hogy az egyedi lízingszerződésben, valamint az üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette és azokat a szerződés aláírásával magára nézve kötelezőnek ismerte el.
- [3] Az alperes az üzletszabályzat I.6., I.17., II.3., II.4. és III.3. pontjai, valamint VIII. fejezete értelmében jogosult volt a lízingdíjakon felül az árfolyamváltozás és a kamatváltozás érvényesítésére. Ha a felperes a lízingszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, az üzletszabályzat II.7. pontja alapján igényt tarthatott a gépjármű tulajdonjoga megszerzéséhez szükséges alperesi nyilatkozat kiadására.
- [4] A lízingszerződést az alperes képviselőjében megbízottja, a **L. Kft.** erre vonatkozó meghatalmazással rendelkező munkatársa, **Sz.J.G.** írta alá a **L. 007** számú bélyegző használatával.
- [5] 2007. május 21-én és 2007. szeptember 3-án a felek egy-egy John Deere gabona arató-cséplő gép és egy gumikerekes traktor megvásárlásához szükséges vételár biztosítása érdekében összesen három, változó kamatozású, deviza (CHF) alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással. Az első szerződés esetében a kölcsön összege 50.030.000 Ft, a THM 8,34%, a futamidő 5 év, a visszafizetendő törlesztőrészletek teljes összege 58.573.052 Ft volt. A második szerződés alapján az alperes 29.970.000 Ft-ot bocsátott a felperes rendelkezésére. A THM 8,37%, a futamidő 5 év, a visszafizetendő törlesztőrészletek teljes összege 35.111.799 Ft volt. A harmadik szerződés esetében a kölcsön összege 28.800.000 Ft, a THM 9,16%, a futamidő 5 év, a visszafizetendő törlesztőrészletek teljes összege pedig 34.666.454 Ft volt.
- [6] Az első két kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képezte az alperes Gépj.hit.UZLSZHITGEP 2 20060601 számú, a harmadik szerződését pedig az alperes UZLSZHITGEP 2 20070709 számú üzletszabályzata. A felperes az üzletszabályzatok megismerését, megértését és átvételét aláírásával nyugtázta, és az üzletszabályzatok egyes oldalait kézjeggyével is ellátta.
- [7] A kölcsönszerződéseket az alperes képviselőjében megbízottja, a **L. Kft.** meghatalmazott munkatársa, **Sz.J.G.** írta alá a **L. 007** számú bélyegző használatával.
- [8] A felperes a szerződések alapján őt terhelő fizetési kötelezettségének eleget tett.

#### **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

- [9] A felperes keresetében az egyes szerződések alapján az eredeti

állapot helyreállítása jogcímén 14.997.133 Ft, 47.972.681 Ft, 25.484.357 Ft, valamint 29.345.449 Ft túlfizetés visszafizetésére kérte az alperest kötelezni.

- [10] Arra hivatkozott, hogy a kölcsönszerződések és a lízingszerződés nem jöttek létre, illetve érvénytelenek, mivel nem tartalmazzák az ügyleti kamat, a THM, az egyes költségek és díjak, valamint más, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 210. § (2) bekezdésében meghatározott kötelező tartalmi kellékeket. Azt is állította, hogy a szerződések alaki hibában is szenvednek, érvényes létrejöttükhöz ugyanis a Hpt. 47. §-a értelmében két személy együttes aláírására lett volna szükség. Sérelmezte, hogy az alperesnek a szerződések megkötése során eljáró megbízottja nem rendelkezett a PSZÁF erre vonatkozó engedélyével. A szerződéseknek a kamat és a költségek megváltoztatására feljogosító kikötései nem felelnek meg az egyértelmű és érthető megfogalmazás, a ténylegesség, arányosság és az átláthatóság követelményének sem és a Hpt. 210. § (2) bekezdését is sértik. Álláspontja szerint a szerződések semmisségét eredményezi az is, hogy mértékadó devizanemként a CHF-et jelölték meg. Ez a szerződéses kikötés ugyanis érthetetlen és ellentmondásos, mivel a rendelkezésére bocsátott összegeket és az általa fizetendő összegeket is forintban határozták meg. Mindezeket túl a felperes a szerződésben kikötött árfolyamrész alkalmazásának tisztességtelenségére is hivatkozott. Állította továbbá, hogy az alperes nem tett eleget a szerződések lényeges tartalmára vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének sem, az árfolyamrész és az árfolyamkockázat körében ugyanis nem adott a részére megfelelő tájékoztatást. A szerződések a felperes előadása szerint nem tartalmazzák a THM megjelölését sem, a THM egyes elemeiről, mibenlétéről és mértékéről pedig az alperes tájékoztatást sem adott a részére. Mindezekre tekintettel a felperes a szerződéseket tévedésre, illetve megtévesztésre hivatkozással meg is támadta.
- [11] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.
- [12] Keresetét a felperes az elsőfokú eljárás során utóbb módosítani kívánta, és annak megállapítását is kérte, hogy az alperes üzletszabályzatai nem váltak az egyes szerződések részévé. Állítása szerint ugyanis az üzletszabályzatokat a szerződéskötést megelőzően nem volt lehetősége megismerni, és azok egyébként is a szokásos szerződési gyakorlattól eltérő rendelkezéseket tartalmaznak. Külön figyelemfelhívó tájékoztatást azonban az alperes nem adott a részére. Arra az esetre, ha a bíróság a szerződések létrejöttét és érvényességét megállapítaná, a felperes további kereseti kérelmeiben a szerződésekben meghatározott fix ütemezés szerinti elszámolás, illetve a CHF Libor kamatmérték alkalmazásával történő elszámolás alapulvételével kérte az állítása szerinti túlfizetés visszatérítését.
- [13] Az elsőfokú bíróság azonban a keresetmódosítást meg nem engedhetőnek minősítette és az elsőfokú eljárás során végzésével elutasította.

### **Az első- és a másodfokú határozat**

- [14] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. A határozat indokolása szerint a felek közötti pénzügyi lízingszerződés rendelkezik a létrejöttéhez szükséges tartalmi kellékekkel, megjelöli ugyanis a lízingtárgyat, valamint a havi és az összes lízingdíj összegét. A kamat, a díjak és a költségek feltüntetésének elmaradása a szerződés létrejöttét és érvényességét nem érinti. Nem befolyásolja a szerződés érvényes létrejöttét az sem, hogy az alperes a lízingdíj meghatározása során milyen költségeket vett figyelembe, milyen lízingkulcsot alkalmazott, illetve hogy mértékadó devizanemként a CHF-et kötötték ki. A szerződésnek ez a rendelkezése azt fejezi ki, hogy a felek között svájci frank alapú lízingszerződés jött létre. Az ilyen szerződések megkötésének pedig a Kúria 6/2013. PJE határozata 2. pontjában foglaltakra figyelemmel nem volt törvényes akadály.
- [15] A felek kölcsönszerződései az elsőfokú bíróság megállapítása szerint szintén maradéktalanul rendelkeznek a Hpt. 210. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi kellékekkel. A szerződésekben és az elválaszthatatlan részüket képező üzletszabályzatokban rögzített adatok alapján a felperes által fizetendő ügyleti kamat mértéke is megfelelően kiszámítható.
- [16] Alaptalanul hivatkozott a felperes az elsőfokú ítélet indokolásában kifejtettek szerint a perbeli szerződések alaki hibából eredő érvénytelenségére is. A szerződéseket az alperes nevében aláíró **Sz.J.G.** ugyanis a csatolt okiratok szerint rendelkezett az alperes képviselőtére őt feljogosító meghatalmazással. Az elsőfokú bíróság szerint megalapozatlanul állította a felperes azt is, hogy az alperes üzletszabályzatai nem váltak a felek közötti szerződések részévé. A felperes ugyanis írásbeli nyilatkozatában rögzítette, hogy az üzletszabályzatokat átvette, az abban foglaltakat elfogadta. Az elsőfokú bíróság rámutatott: a perbeli szerződések nem tartoznak a fogyasztói szerződések körébe. A részüket képező általános szerződési feltételek esetleges tisztességtelensége ezért a szerződések érvényességét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: Ptk.) 209/A. § (1) bekezdése értelmében csak akkor érinti, ha a felperes a szerződéseket eredményesen megtámadja. A perbeli esetben azonban a megtámadási határidőben a lízingszerződés és a három kölcsönszerződés megtámadására nem került sor. Az árfolyamrés tisztességtelensége a perben szintén nem volt vizsgálható, e kikötést ugyanis a felperes a megtámadási határidőben szintén nem támadta meg. A felperes által kért elszámolás mindezekre figyelemmel nem teljesíthető.
- [17] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási eljárást maradéktalanul lefolytatta és a bizonyítékok helyes értékelésével, az eljárási szabályok megsértése nélkül megalapozott érdemi döntést hozott. Helytállóan minősítette az elsőfokú bíróság meg nem engedett

keresetváltoztatásnak a másodfokú bíróság megállapítása szerint a fix ütemezés szerinti, illetve a CHF Libor kamat alkalmazásán alapuló elszámolásból eredő túlfizetés visszatérítésére, valamint az annak megállapítására irányuló kérelmet, hogy az üzletszabályzatok nem váltak a szerződések részévé. E kereseti kérelmeit ugyanis a felperes az alperes érdemi ellenkérelmének előadását követő 30 napon túl, tehát elkésztetten terjesztette elő.

- [18] A kölcsönszerződések, valamint a lízingszerződés létrejöttével és érvényességével kapcsolatban a másodfokú bíróság maradéktalanul osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját. A felperes által előadott alaki érvénytelenségi hivatkozással kapcsolatban megjegyezte, hogy a képviselő útján eljáró szerződő fél aláírása szempontjából alakilag érvényes, ha a szerződést tartalmazó okiratból kitűnik, hogy a megállapodást ténylegesen aláíró személy nem a saját nevében, hanem az okiratban megjelölt szerződő fél nevében és képviseletében jár el. A képviseleti jogosultság keletkezését megalapozó körülményeknek azonban nem szükséges magából a képviselő útján kötött szerződést tartalmazó okiratból kitűnnie. **Sz.J.G.** aláírása az alperes bélyegzőjének együttes használatával pedig egyértelműen igazolja, hogy az érintett személy a szerződések megkötése során az alperes nevében és képviseletében járt el. Megjegyezte a másodfokú bíróság azt is, hogy az a körülmény, hogy az alperes megbízottja, a **L. Kft.** esetlegesen nem rendelkezett a szükséges PSZÁF engedéllyel ahhoz, hogy pénzügyi szolgáltatás teljesítésére irányuló ügynöki tevékenységet végezzen, a perbeli szerződések érvényességét nem érinti.
- [19] Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon álláspontjával is, hogy az alperes üzletszabályzatai a perbeli szerződések részévé váltak, külön figyelemfelhívó tájékoztatásra és kifejezett felperesi elfogadó nyilatkozatra az árfolyamrésre és az árfolyamváltozásra vonatkozó üzletszabályzatbeli kikötések esetében sem volt szükség. Osztotta a másodfokú bíróság azt a jogi álláspontot is, hogy a lízingszerződés és a kölcsönszerződések egyes kikötéseinek esetleges tisztességtelensége nem eredményezi a szerződések semmisségét, hanem legfeljebb a szerződések megtámadására adhat alapot. A megtámadási határidőt azonban a felperes elmulasztotta. A perbeli szerződések tehát létrejöttek, érvénytelenségük pedig nem állapítható meg. A felperes által kért elszámolásra ezért nem kerülhet sor.

#### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [20] A felperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése, az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a keresetének helyt adó döntés meghozatala, másodlagosan pedig az ügyben eljáró bíróságok új eljárásra, új határozat hozatalára utasítása iránt felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő.
- [21] Érvelése szerint az ügyben eljáró bíróságok a szükséges bizonyítási eljárást nem folytatták le, a rendelkezésre álló bizonyítékokat tévesen értékelték, így megalapozatlan érdemi döntést hoztak és

indokolási kötelezettségüknek sem tettek eleget. A jogerős ítélet ezért sérti a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdését és a 221. § (1) bekezdését. Tévesen alkalmazták a bíróságok véleménye szerint a meg nem engedett keresetmódosításra vonatkozó szabályokat is. A kereset módosítására ugyanis az elsőfokú eljárás során tudomására jutott új jogerős bírósági határozatokra, valamint a 2/2014. PJE határozat rendelkezéseire tekintettel került sor.

[22] A felperes az ügy érdemét illetően állította, hogy a perbeli zártvégű pénzügyi lízingszerződés és a kölcsönszerződések létre sem jöttek, a szerződések ugyanis nem tartalmazzák a Hpt. 210. § (2) bekezdésében meghatározott kötelező tartalmi elemeket, így a kamatot, a díjat, az egyéb költségeket, a késedelmes teljesítés és a mellékkötelezettségek érvényesítésének módját, következményeit. Megjegyezte, hogy az ügyben eljáró bíróságoknak a lízingszerződés tartalmára és jogi minősítésére vonatkozó álláspontja nem áll összhangban az irányadó jogszabályokkal, a közgazdaságtan alapelveivel, a matematika szabályaival, és a pénzügyi gazdasági szektorban kialakult több évtizedes finanszírozói és banki gyakorlattal. E vonatkozásban a Ptk. 205. § (2) bekezdésének, a Hpt. 2. számú melléklete I.11. pontjának és a Ptk. 117. § (2) bekezdésére is utalt.

[23] Arra is hivatkozott a felperes, hogy abban az esetben, ha a perbeli szerződések létrejötte mégis megállapítható, úgy a szerződések teljes egészében semmisnek minősülnek, mert a Ptk. 217. § (1) bekezdésébe ütköző módon, az alakiság megsértésével jöttek létre. Az alperes megbízottjának, a **L. Kft.-nek** a munkatársa, **Sz.J.G.** ugyanis önálló aláírási jogosultsággal nem rendelkezett. A **L. bélyegzőjének** használatára pedig az adott tényállás mellett nem kerülhetett volna sor. A szerződések a felperes álláspontja szerint azért is érvénytelenek, mert PSZÁF engedélyhez kötött ügynöki tevékenység keretében, a szükséges engedély hiányában jöttek létre. Állította továbbá a felperes, hogy a szerződések tisztességtelen kikötéseket tartalmaznak, emellett az alperes a szerződéskötést megelőzően az árfolyamváltozás létezéséről, lehetőségéről, a visszafizetendő tőketartozásra gyakorolt hatására, az árfolyamrés alkalmazásáról nem adott a részére megfelelő, elvárható szintű tájékoztatást. Mindezek szintén a szerződések semmisségét eredményezték. Előadása szerint nem kapott tájékoztatást a szerződéseknek a szokásos szerződési gyakorlattól eltérő kikötéseiről sem. Így a perbeli szerződések a Ptk. 205/B. § (2) bekezdésének megsértése miatt is érvénytelenek. Arra is hivatkozott a felperes, hogy a szerződések a Hpt. 210. § (2) bekezdésének kötelező előírása ellenére nem határozzák meg a kamatot és a költségeket, például az árfolyamrés, a közjegyzői okirat díját, a folyósítás költségét, a biztosítás díját. Mindezek a költségek és díjak maradéktalanul az alperes hirdetményeiben sem szerepeltek, de a hirdetmény egyébként sem része a szerződéseknek. A szerződések érvénytelensége ezért a Hpt. 210. § (2) bekezdése és a Ptk. 200. §

(2) bekezdése alapján is megállapítható. A perbeli szerződések érvénytelenségét eredményezi a felperes véleménye szerint az is, hogy a lízingdíjak, illetve a törlesztőrészletek összegét kizárólag forintban jelölték meg, a tartozás összegének CHF-ben történő meghatározására nem került sor. Azt is állította a felperes, hogy a szerződések beépített CASCO biztosítást tartalmaznak, az alperes azonban biztosítási tevékenység végzésére nem volt jogosult. A perbeli szerződések ezért a Ptk. 200. § (2) bekezdésére figyelemmel ebből az okból is semmisek. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a felek között a felperes álláspontja szerint a hatályossá nyilvánítás keretében a mindenkorli jegybanki alapkamat alkalmazásával kell elszámolni. A felperes megjegyezte azt is, hogy a szerződések érvénytelensége folytán a biztosításukra létrejött további szerződések is érvénytelenek.

- [24] A felperes arra is hivatkozott, hogy az alperes üzletszabályzatai nem váltak a szerződések részévé, azokat ugyanis a szerződéskötést megelőzően nem bocsátották a rendelkezésére. Sérelmezte, hogy e vonatkozásban az általa előterjesztett bizonyítási indítványoknak az ügyben eljáró bíróságok nem adtak helyt. Megjegyezte, hogy az üzletszabályzatok egyébként is olyan kikötéseket tartalmaznak, amelyeket külön egyedileg meg kellett volna tárgyalni. Erre a szerződéskötést megelőzően szintén nem került sor.
- [25] Arra az esetre, ha a Kúria nem osztja a kölcsönszerződések és a lízingszerződés létre nem jöttére és érvénytelenségére vonatkozó álláspontját, és úgy ítéli meg, hogy az üzletszabályzatok is a szerződések részévé váltak, a felperes a felek között a CHF Libor alkalmazásával kérte a szükséges elszámolás elvégzését. Az üzletszabályzatok ugyanis ügyleti kamatként szerinte egyértelműen kizárólag a CHF Libort adják meg. Kiemelte a felperes, hogy a lízingdíjak és a törlesztőrészletek összegét a szerződések, illetve az üzletszabályzatok értelmében az alperes nem módosíthatta. Az egyedi szerződések ugyanis rögzítik a havi lízingdíjak és a törlesztőrészletek összegét, valamint fizetési ütemezését, referencia kamatra történő utalást viszont nem tartalmaznak. A szerződések alapján így a fixen rögzített fizetési ütemezést kell alkalmazni. Az üzletszabályzatok egyéb, a változások elszámolására irányadó rendelkezései a Ptk. 205/C. §-ban foglaltak értelmében nem vehetők figyelembe.
- [26] Végül a felperes eltúlzottnak minősítette az alperes részére megítélt első- és másodfokú perköltség összegét is.
- [27] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult.

#### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [28] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. A támadott határozatot az alábbiak miatt nem találta jogszabálysértőnek.
- [29] A Kúria mindenekelőtt rögzíti: a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes ellenkérelmének előterjesztését

követő 30 napon túl keresetváltoztatásnak, az eredeti kereset kiterjesztésének a Pp. 146/A. § (1) bekezdésében írt kizáró rendelkezés miatt nem volt helye. A felperes újabb jogi alapon nyugvó harmadlagos, negyedleges és ötödleges kereseti kérelmeinek érdemi elbírálására ezért nem kerülhetett sor. A felperes hivatkozásával ellentétben, nem álltak fenn a keresetváltoztatást kizáró rendelkezés alkalmazása alóli kivételt megalapozó, a Pp. 146/A. § (4) bekezdésében rögzített jogszabályi feltételek sem. A más személyek és az alperes között folyamatban volt perekben hozott bírósági ítéletek indokolásában, illetve a Kúria jogegységi határozatában kifejtett jogértelmezés ugyanis nem minősül olyan ténynek, bizonyítéknak, amely a polgári peres eljárások ésszerű időtartamon belüli befejezése érdekében megalkotott keresetváltoztatási tilalmat felállító eljárási szabályok alkalmazásának mellőzésére alapot adna.

- [30] Mindezekre tekintettel a Kúria érdemben kizárólag a perbeli szerződések létre nem jöttével, illetve érvénytelenségével kapcsolatos kereseti kérelmeket elutasító jogerős ítéleti döntést bírálhatta felül. E körben a felperes felülvizsgálati kérelmében jogszabálysértésként a Pp. 206. § (1) bekezdésének és 221. § (1) bekezdésének, a Hpt. 210. § (2) bekezdésének és 2. számú melléklete I/11. pontjának, valamint a Ptk. 117. § (2) bekezdésének és 217. § (1) bekezdésének megsértésére hivatkozott.
- [31] A Kúria előrebocsátja: a felperes állításával ellentétben nem észlelt az ügy érdemi elbírálására kiható lényeges eljárási szabálysértést. Az ügyben eljáró bíróságok a felperes kereseti kérelmeinek keretei között a jogvita eldöntéséhez szükséges tényállást feltárták, a szükséges bizonyítást lefolytatták, és a bizonyítékokat okszerűen mérlegelték. A felek egyező előadására, a becsatolt és a felperes által is aláírt egyedi szerződésekre, a felperes kézjeggyével ellátott üzletszabályzatokra, az azok átvételére és megismerésére vonatkozó írásbeli nyilatkozatára, az alperes hirdetményeiben foglaltakra, valamint az alperes nevében a szerződések aláírásakor eljáró személy képviseleti jogára vonatkozó okiratok tartalmára figyelemmel további bizonyítás lefolytatása, tanúk kihallgatása szükségtelen volt. A másodfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemmel támadott ítéletét a szükséges körben kellő részletességgel meg is indokolta. A Pp. 206. § (1) bekezdésének és 221. § (1) bekezdésének megsértésére tehát nem került sor.
- [32] A jellegadó szolgáltatások, a szerződő feleket megillető, illetve terhelő jogok és kötelezettségek vizsgálata és értékelése alapján helytállóan foglaltak állást a bíróságok a perbeli szerződések jogi minősítésének kérdésében is. E vonatkozásban további bizonyítási eljárás lefolytatására ugyancsak nem volt szükség. A lízingszerződés kapcsán a felperes alaptalanul hivatkozott a Ptk. 117. § (2) bekezdésének megsértésére is. A rendelkezésre álló bizonyítékok ugyanis nem utalnak arra, hogy az alperes a perbeli lízingszerződés megkötését megelőzően a lízingtárgy tulajdonjogát



ne szerezte volna meg. A per során arra vonatkozó adatok sem merültek fel, hogy a lízingtárgy tekintetében harmadik személyek tulajdoni igényrel kívántak volna fellépni, vagy tulajdonosi jogokat kívántak volna gyakorolni. Az a körülmény ugyanakkor, hogy az alperes a munkagép vételárát teljes egészében a saját vagyonából egyenlítette-e ki, a tulajdonszerzésének bekövetkezése szempontjából közömbös. A birtokba adás pedig nem csupán tényleges fizikai átadással történhetett meg, hanem úgy is, hogy a lízingbeadó rendelkezése alapján közvetlenül a lízingbevevő vette át a gépet a szállítótól. A felperes által előadottak tehát nem cáfolják, hogy a 2007. április 27-én létrejött szerződés pénzügyi lízingszerződésnek minősül.

- [33] A peres felek jogviszonyát az általuk kötött egyedi szerződések, az azok elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzatok, és az utóbbiak rendelkezése folytán az alperes hirdetményei határozták meg. E három dokumentum együttes értelmezése alapján az eljáró bíróságok a felperes által megjelölt anyagi jogi szabályok megsértése nélkül állapították meg, hogy a nem fogyasztónak minősülő felperes és az alperes között a perbeli zárt végű, deviza alapú pénzügyi lízingszerződés és a három deviza alapú kölcsönszerződés létrejött és érvényes.
- [34] A pénzügyi lízingszerződés olyan, a Ptk.-ban nem szabályozott atipikus szerződés, amely az adásvétel, a bérlet és a kölcsön elemeit egyaránt tartalmazza. Az ilyen szerződés létrejöttéhez a feleknek a Ptk. 205. § (2) bekezdése értelmében a lízingtárgyban és a lízingdíjban kell megállapodniuk.
- [35] A Hpt. 210. § (2) bekezdése - a Hpt. 3. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel - a pénzügyi lízingszerződések esetében csak az adott jogviszony sajátosságainak megfelelően alkalmazható.
- [36] A Hpt. 2. számú mellékletének III.7. pontja szerinti kamat kikötése a lízingszerződések esetében - azok jellegéből adódóan - nem merülhet fel. Az pedig, hogy a szerződésben esetlegesen nem tüntetnek fel díjakat és egyéb költségeket, nem rendelkeznek a késedelmes teljesítés, a mellékkötelezettségek érvényesítésének módjáról, következményeiről, a pénzügyi lízingszerződés létrejöttét és érvényességét nem érinti. Annak ugyanis, hogy a szerződésben mindezek nem szerepelnek, az a jogkövetkezménye, hogy költséget, díjat az alperes külön nem számíthat fel, mellékkötelezettségeket nem érvényesíthet.
- [37] A Hpt. 2. számú mellékletének I.11. pontjában említett kamatrész nem azonos a Hpt. 2. számú melléklete III.7. pontjában értelmezett kamattal. A I.11. pont szerinti kamatrész a használatért való ellenszolgáltatás, amely az ügylet jellegéből eredően kamatelemet, a finanszírozáshoz kapcsolódó egyéb díj- és költségelemeket, valamint a dolog használatának átengedésére tekintettel használati díj jellegű elemet is tartalmazhat. A felek közötti lízingszerződésben rögzített adatok alapján pedig - az üzletszabályzat I.9. pontjában foglaltakra figyelemmel a felperes által fizetendő lízingdíj tőkerésze és - abszolút összegben -

kamatrésze egyaránt megállapítható, illetve kiszámítható. Az ugyanakkor a Hpt. 210. § (2) bekezdéséből nem következik, hogy a kamatrészt százalékos mértékben kellett volna a lízingszerződésben rögzíteni. Nem ellentétes az egyértelmű meghatározottság követelményeivel az sem, hogy a kamatrész a szerződésben foglaltak szerint a referenciakamat változásának függvényében változhat.

- [38] Az pedig, hogy az alperes a lízingdíj kamatrészét hogyan képezte, abban milyen gazdasági és üzleti megfontolások alapján milyen költségelemeket vett figyelembe, a szerződés létrejötte és érvényessége szempontjából közömbös. A lízingdíj kalkulációjának szempontjait, a kamatrész egyes elemeit a feleknek a lízingszerződésben külön nem kellett feltüntetniük.
- [39] A perbeli lízingszerződés tehát maradéktalanul rendelkezik a jogszabályban előírt kötelező tartalmi kellékekkel.
- [40] Nem állapítható meg az sem, hogy az alperes a lízingszerződés kapcsán biztosítási szolgáltatást is nyújtott volna a felperes részére. Az ugyanis, hogy az alperes a lízingbe adott munkagép általa megfizetett Casco biztosítási díját esetlegesen figyelembe vette a lízingdíj összegének számítása során, nem minősül a biztosítási tevékenységnek.
- [41] Helytállónan állapították meg az ügyben eljáró bíróságok azt is, hogy a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződések körébe nem tartozó kölcsönügyletek esetében a kamat meghatározása nem kizárólag számszerűen vagy százalékos formában történhet. A Hpt. 210. § (2) bekezdésében meghatározott követelmény ugyanis akkor is teljesül, ha az ügyleti kamat a szerződés rendelkezései alapján egyébként megállapítható, kiszámítható. A felek között létrejött kölcsönszerződések rendelkezései és a szerződések részét képező üzletszabályzatoknak a törlesztőrészlet fogalmát meghatározó I.13. pontja alapján pedig abszolút számmal megállapítható az egyes szerződésekben kikötött ügyleti kamat mértéke. A szerződések ugyanis tartalmazzák az összes törlesztőrészlet összegét, amelyekből a kölcsönök összegét kivonva megkapjuk a felperes által fizetendő kamatok összegét. Ezekből az adatokból pedig az üzletszabályzatok III.5. pontjában szereplő képlet alkalmazásával a kamat éves százalékos mértéke kiszámítható. A felperes álláspontjával szemben, a megelőzően említettekre tekintettel, a Pp. 3. § (4) bekezdés alapján fennálló mérlegelési jogkörükben az eljáró bíróságok jogosultak voltak a kiszámíthatóság kérdésében igazságügyi szakértői vélemény beszerzése nélkül dönteni. A kérdéses ügyleti kamat az üzletszabályzat rendelkezéseiből kitűnően nem azonos a mértékadó kamatlábbal, illetve annak hatályos referencia értékével. Az ügyleti kamat ugyanis a referencia kamaton felül jelentős kamatfelárat is tartalmaz. A perbeli kölcsönszerződések megkötése idején a kamat meghatározásának szokásos módja volt deviza alapú kölcsönszerződések esetén is, hogy az ügyleti kamatot a referencia kamat és a kamatfelár együttesen adta ki. Olyan előírás ugyanakkor nem volt, hogy a kamatfelár mértékét a szerződésben külön tételesen meg kellett volna

határozni.

- [42] Helyesen mutattak rá az eljáró bíróságok arra is, hogy a felek között létrejött kölcsönszerződések változó kamatozásúak. Az ügyleti kamat mértéke ezért a referencia kamat és a kamatfelár változása esetén egyaránt változhatott.
- [43] Az ügyleti kamat ilyen módon történő meghatározása nem sérti a Hpt. 210. § (2) bekezdését. A perbeli kölcsönszerződések és a részüket képező üzletszabályzatok kamatra vonatkozó kikötései tehát megfelelnek az e jogszabályi rendelkezésben előírt követelményeknek.
- [44] A felperes alaptalanul hivatkozott a Ptk. 217. § (1) bekezdésének megsértésére is.
- [45] Az írásbeliség követelménye a szerződések esetében akkor teljesül, ha az okirat legalább a felek személyének megjelölését, a szerződés lényeges tartalmi elemeit, valamint a felek, illetve amennyiben a felek képviselő útján kötnek szerződést, a képviselőik aláírását tartalmazza. Az ügyben eljáró bíróságok a bizonyítékok helyes értékelése alapján állapították meg, hogy a perbeli szerződések megkötésekor az alperes nevében eljáró **Sz.J.G.** mind a lízingszerződés, mind a kölcsönszerződések aláírásakor rendelkezett az alperes képviseletére őt feljogosító meghatalmazással. Annak, hogy a képviseleti jogosultság keletkezése magukból a perbeli szerződésekben nem tűnt ki, e vonatkozásban nincs jogi jelentősége. A gazdasági társaság szervezeti képviselői pedig más személy részére meghatalmazást együttesen vagy önállóan gyakorolható képviseletre egyaránt adhatnak. **Sz.J.G.** ezért ügyleti képviselőként önállóan is jogosult volt a perbeli szerződések aláírására. A felek közötti szerződések tehát - a Ptk. 219. § (2) bekezdésére is figyelemmel - érvényesen létrejöttek.
- [46] A PSZÁF engedélyének hiánya a Ptk. 200. § (2) bekezdésének helyes értelmezése szerint nem érinti az ilyen engedély nélküli ügynöki tevékenység keretében létrejött szerződés érvényességét. A Kúria e vonatkozásban is maradéktalanul egyetért a jogerős ítélet indokolásában kifejtettekkel. Az ügynök engedély nélküli eljárásának jogkövetkezménye csak az őt érintő felügyeleti intézkedés lehet.
- [47] A Kúria osztotta az ügyben eljáró bíróságoknak azt a jogi álláspontját is, hogy a felperes a részére nyújtott tájékoztatás nem megfelelő voltát állítva a lízingszerződés és a kölcsönszerződések semmisségére megalapozottan nem hivatkozhat. A Hpt. 203. § (6) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettség a pénzügyi intézményeket csak a lakossági ügyfelekkel szemben terhelte, a felperes azonban nem tartozik a lakossági ügyfelek körébe. A perbelihez hasonló deviza alapú pénzügyi lízingszerződéseket és kölcsönszerződéseket a szerződéskötés időpontjában már széles körben, hosszabb ideje alkalmazták a pénzügyi piacon, így a gazdasági élet professzionális résztvevőjének minősülő felperes a szerződésekben és a részüket képező üzletszabályzatokban rögzítettekbe is figyelemmel

megfelelően tájékozódhatott az ügyletek jogi lényegéről, előnyeiről és kockázatairól, gazdasági következményeiről.

- [48] Alaptalanul hivatkozott a felperes a kölcsönszerződésekben feltüntetett THM megtévesztő voltára is. A betéti kamat, az értékpapírok hozama és a teljes hiteldíj mutató számításáról és közzétételéről szóló 41/1997. (III.5.) Kormányrendelet előírásai a felek jogviszonyára - a rendelet 1. § (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel - nem voltak kötelezően alkalmazandóak. Annak természetesen nem volt akadálya, hogy a felek a Ptk. 200. § (1) bekezdése alapján a THM-et a szerződésekben feltüntessék. A THM mutató értéke azonban - a rendelet 13. § (1) bekezdéséből kitűnően - a hitel árfolyamkockázatát és kamatkockázatát deviza alapú, változó kamatozású kölcsönök esetében nem tükrözi, meghatározása pedig a feltételek változása esetén módosulhat. A későbbi változások, az árfolyam- és kamatkockázat THM-ben való előzetes feltüntetésének elmaradását a felperes mindezekre figyelemmel megalapozatlanul sérelmezte. A szerződések érvénytelensége tehát ebből az okból sem állapítható meg.
- [49] A felperesnek az egyedi szerződésekben tett nyilatkozatai és az üzletszabályzatok minden oldalának szignózása megfelelően bizonyítja azt is, hogy a felperes az alperes üzletszabályzataiban foglaltakat megismerte és elfogadta. Jogszabálysértés nélkül állapították meg ezért az ügyben eljáró bíróságok, hogy az üzletszabályzatok a Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján a felek közötti szerződések részévé váltak. Olyan körülmény, amely a Ptk. 205/B. § (2) bekezdésében írt külön tájékoztatási kötelezettséget rótt volna az alperesre, a per adatai szerint - a jogerős ítélet indokolásában helyesen kifejtetteknek megfelelően - nem merült fel. Az, hogy az egyedi szerződések az üzletszabályzatok megjelölése körében elírást tartalmaznak, az üzletszabályzatokban foglaltak figyelmen kívül hagyására nem adhat alapot.
- [50] A felek jogviszonyában irányadónak kell tekinteni az üzletszabályzatoknak az árfolyamrésre és az árfolyamváltozások következményeinek érvényesíthetőségére vonatkozó kikötéseit is. Nem kerülhetett sor a Ptk. 209/A. § (1) bekezdése alapján az árfolyamrész szabályozó szerződéses előírások tisztességtelenségének megállapítására sem, a felperes ugyanis a szerződéseket a Ptk. 236. § (1) bekezdés c) pontja szerinti határidőben nem támadta meg.
- [51] Az a körülmény, hogy a perbeli szerződésekben a mértékadó devizanemet CHF-ben jelölték meg, azt fejezi ki, hogy a felek svájci frank alapú szerződéseket kötöttek egymással. A finanszírozott összeget és a lízingdíjak összegét, illetve a kölcsön és a törlesztőrészletek összegét ugyanakkor ilyen esetben, tehát devizaalapú lízingszerződés és kölcsönszerződések megkötése esetében sem kellett az egyes szerződésekben svájci frankban külön feltüntetniük. Elegendő volt a szerződő feleknek abban megállapodniuk, hogy az egymás közötti elszámolások során mikor, milyen deviza árfolyamot alkalmaznak. Az egyes üzletszabályzatok

pedig e vonatkozásban megfelelő rendelkezéseket tartalmaznak. Az érvénytelenség megállapításának tehát e körben sem volt helye.

- [52] Az ügyben eljáró bíróságok mindezekre figyelemmel helytállóan mutattak rá, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazására, a felperes által erre alapítottan igényelt elszámolásra nem kerülhet sor.
- [53] Alaptalanul tartott igényt a felperes az alperes részére megítélt első- és másodfokú perköltség leszállítására is. Az ügyvédi munkadíjból álló perköltség ugyanis a pertárgyértékhez és az alperesi képviselő által kifejtett ügyvédi tevékenységhez képest nem tekinthető eltúlzott mértékűnek. Az eljáró bíróságok tehát a Pp. 78. § (1) bekezdését és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM r.) rendelkezéseit sem sértették meg.
- [54] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

### **Záró rész**

- [55] A felperes a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes felülvizsgálati eljárási költségét megfizetni. Az ügyvédi munkadíj áfát is magában foglaló összegét a Kúria az IM r. 3. § (1) bekezdése, (2) bekezdés c) pontja, valamint (5) és (6) bekezdései szerint, az alperes jogi képviselője által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenység és a pertárgyérték mérlegelésével határozta meg.
- [56] Az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a költségmentesség bírósági eljárásban történő alkalmazásának szabályairól szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében a felperes köteles az állam javára, külön felhívásra megfizetni.
- [57] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2017. február 21.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila s.k. előadó bíró, Dr. Osztoivits András s.k. bíró

A kiadmány hitelével: